

Vil ha ting ut i lyset

Venstres Stein Inge Dahn vil ha på plass et eget åpenhetsreglement i Mandal kommune.

Av
ØYVIND ADRIAN SKOGMO

– Mer åpenhet gjør at kvaliteten på forvaltning og vedtak blir bedre. Det kommer flere innspill underveis, og man gjør kanskje ikke de feilene man kunne gjort ellers, mener venstremannen.

Han viser til Lillesand kommune, som vedtok et eget åpenhetsreglement i 2005. Der vektlegges åpenhet som et grunnleggende prinsipp for å styrke det kommunale folkestyre.

– Det dreier seg om å knesette møteoffentlighet, dokumentoffentlighet og ansattes yringsfrihet, sier Dahn.

To ganger i driftsstyret har Dahn tatt opp behovet for et slikt reglement, etter mønster fra Lillesand kommune. Tirsdag fattet politikerne et enstemmig vedtak om å be administrasjonen forbedre en sak om åpenhetsreglement. Dahn mener dette viser at kommunen er på bedringens vei.

– Det har skjedd mye positivt. Ordføreren vektla åpenhet i sin tiltredelsestale. Etter min interpellasjon om åpne kontrollutvalgsmøter, er det bestemt. Alt som gjenstår er et vedtak fra utvalget selv, sier Dahn.

– Må utvide perspektivet

Rådmann Knut Sæther er positiv. – Jeg setter pris på initiativet fra Dahn. Det synes jeg er et godt innspill som vi skal jobbe grundig med, sier rådmannen.

– Men vi bør også utvide perspektivet. Det gjelder ikke bare formalåpenhet. Vi bør ta det lengre, og engasjere innbyggerne våre i viktige politiske spørsmål. Medvirkning blir et sentralt tema i forbindelse med åpenhetsbegrepet, mener han.

For eksempel i kommuneplanarbeid vil Sæther forsøke å engasjere folk flest på et tidlig tidspunkt i prosessen.

– Det er viktig arbeid som får betydning for alle innbyggere. Vi må se om vi kan tenke litt nytt for å få folk til å delta i prosessen. Ikke bare legge opp til de offisielle prosessene som utlegging til offentlig høring.

Rett til å uttale seg

Dahn er opptatt av at kommuneansatte skal kunne uttale seg i saker. Han mener to prinsipper kan

komme i konflikt med hverandre i forbindelse med ansattes rett til å uttale seg: Åpenhet mot lojalitet.

– Smartere folk enn meg, jurister, har veid disse forholdene mot hverandre, og kommet fram til at i offentlig forvaltning veier offentlighet sterkere enn lojalitet, sier han.

I Mandal styres ansattes rett til å uttale seg av retningslinjer godkjent av rådmannen i 2003.

– Denne instruksjonen er gjennomstyret av lojalitet. Sjøfene skal tale. De ansatte skal tie, mener Dahn.

Lite tilgjengelig

Han mener kommunen bør bli bedre på dokumentoffentlighet.

– Selv for meg som kjenner sakene, er det for vanskelig å finne fram i dokumentene. Internett er det viktigste grensesnittet for å få tak i dokumenter i dag. Jeg forventer å finne dem på kommunens nettsider. Du bør kunne søke og få opp saker og vedlegg, sier han.

Han har satt seg inn i saker hos andre instanser: Stortinget, fylkestinget, Kristiansand kommune og andre.

– Det er en vesentlig forskjell i hvor brukervennlig og tilgjengelig det er. I to år har det stått på Mandal kommunes sider at man jobber med saken. Det var greit i begynnelsen. Nå er det irriterende. Det bør på plass med en gang, mener han.

– Dokumentene ligger der

Ifølge rådmann Knut Sæther, har dette sammenheng med omlegging av nettsiden.

– Vi skal prioritere det høyt. På linje med Dahn synes jeg det er et viktig arbeid. Vi skal ha en åpen forvaltning i Mandal, og tilstreber det, slår han fast.

Han erkjenner at kommunen har forbedringspotensial, men viser samtidig til at det finnes indekser som sammenligner kommuner blant annet på offentlighet, og at Mandal ikke scorer så dårlig der.

– 1. juli 2011 lanserte vi denne portalen. Vi jobber med å få satt opp en innsynsløsning som er integrert med saks- og arkivsystemet Ephorte. Det er meningen at den skal opp og gå så fort som mulig, men noen tekniske innstillinger må på plass for å unngå å legge ut sensitive personopplysninger, forklarer konsulent Trine Bydahl Hestvåg ved tjenestetorget i Mandal kommune.

Da vil alt være tilgjengelig via

Sliter med å finne fram: Stein Inge Dahn (V) mener Mandal kommune er for dårlige på dokumentoffentlighet, særlig på nettsiden.

ett meny punkt: Postliste, politisk møteplan, innkallinger, protokoller og utvalgsmedlemmer.

– Dokumentene ligger der i dag. Alt av møteprotokoller siden sommeren 2011 er ute på nettet, forteller hun. Selv bruker hun siden så mye at hun synes det er vanskelig å vurdere om det er vanskelig å finne fram. Men hun tar innspillet fra Dahn på alvor.

– Slike tilbakemeldinger er nyttige for oss. Vi vil gjerne ha flere av dem, sier hun.

◆ FAKTA

Forskjellig praksis

Fra «Felles reglement for åpenhet, innsyn og informasjon for Lillesand kommune»: Ansattes yringsfrihet

■ Ansatte har full rett til å kunne kontakte og uttale seg til media også i omstridte spørsmål innad i kommunen, hele tiden innenfor grenser satt av lovbestemt taushetsplikt.

■ Kommunen vil ikke etterforske eller anmelde ansattes kontakt med media gitt de samme grenser.

■ Den enkelte ansatte skal gjøre oppmerksom på at det dreier seg om personlige ytringer og ikke ytringer eller uttalelser pva kommunen. Kommunal stillingstittel, brev, faks eller e-post skal derfor ikke brukes.

■ Hver ansatt skal lojalt gjennomføre kommunale vedtak, men må også når vedtak er fattet, kunne påtale kritikkverdige forhold eller utilsiktede virkninger.

Vedtatt av bystyret 19.10.05

Retningslinjer for informasjon til media i Mandal kommune

■ All synliggjøring av kommunens virksomhet og medarbeidere er i utgangspunktet positiv. Rådmannen, kommunalsjefer og enhetsledere gir opplysninger til media på vegne av sitt ansvarsområde. Andre arbeidstakere kan også gi konkret saksinformasjon når dette skjer i forståelse med leder.

■ Rådmannen har det overordnede ansvaret for all saksinformasjon til pressen. Pressekonferanse skal alltid skje i samarbeid med overordnet ledelse. Dersom det er tvil om hvem som skal uttale seg i en sak, skal rådmannen alltid kontaktes.

■ For øvrig gjelder den alminnelige lojalitetsplikten som alle ansatte har i spørsmål som angår organisasjonens mål og de beslutninger som er fattet.

■ Tillitsvalgte omfattes ikke av ovennevnte retningslinjer. Det er imidlertid naturlig at tillitsvalgte underretter arbeidsgiver ved kontakt med pressen. Godkjent av rådmannen 06.01.03

Vil engasjere folk: Rådmann Knut Sæther mener medvirkning fra innbyggerne er en viktig del av en åpen kommune.

Arkivfoto: Anja Benjaminsen

Endrer rutinene: Torsdag satte Lindesnes søkelyset på ureglementær møtepraksis i Mandal. Rådmann og ordfører lover bedring.

Faksimile Lindesnes 8. mars 2012

rlig på nett. – Selv for meg som kjenner sakene, er det for vanskelig å finne fram i dokumentene

– Et åpenhetsproblem

Stein Inge Dahn etterlyser mer offentlighet i kommunale aksjeselskaper og interkommunale samarbeid.

– Jeg er kritisk til manglende offentlighet i forvaltningen generelt. Kommunale AS og interkommunale selskaper er omfattet av offentlighetsloven. Likevel er det mindre offentlighet i dem, mener han.

Et argument som er kommet fram i debatten om sammenslåing av kommuner og fylker, er behovet for samarbeid på tvers av grensene. I dag flyttes avgjørelser og prosesser til samarbeidsfora som er mindre transparente enn for eksempel kom-

munestyret, mener Dahn. Han trekker fram Lindesnesrådet og Agderrådet som eksempler på slike organer.

– Faktum er at det er lite kjent hva de gjør i disse rådene. Det er mindre offentlighet og innsyn enn i kommunestyret. Om det er bevisst, eller at pressen ikke er gode nok til å plukke det opp, er ikke viktig. Det er et åpenhetsproblem. Derfor bør man være restriktiv med etableringen av slike råd, sier Dahn.

Han oppfordrer Lindesnesrådet til å sørge for mer offentlighet.

– De bør sende ut saksdokumenter og invitere pressen med på viktige saker, avslutter han.

Vil overføre møter på nett

Stein Inge Dahn ivrer for at kommunale møter i Mandal overføres på nett med lyd og bilde.

– Alle kommunale møter, ikke

bare bystyret, bør streames live og gjøres tilgjengelig på nett for ettertiden, mener Dahn.

– Vil ikke skje igjen

Rådmann Knut Sæther innrømmer feil i forbindelse med politikernes budsjettmøter.

– Dette var en glipp. Det skulle vært gjort kjent og annonsert. At dokumenter er tilgjengelig, og møter åpne er selvsagt, sier rådmannen, som selv har møtt på flere av møtene.

Ifølge Sæther dreier det seg ikke om bevisst hemmelighold, bare en glipp av formell karakter. Og det vil ikke gjenta seg.

– Jeg tror ikke det vil skje en gang til i Mandal, sier han, og legger til at alle dokumentene som er produsert også er offentlig tilgjengelig.

Kostbart fôr: Høyballene ble etter hvert svært kostbare for bonden som tvert om ønsket prisavslag.

Illustrasjonsfoto

Må betale for traktoregg

En bonde i Åseral er dømt til å betale for rundballene han fikk et maskinfirma i Åseral til å presse for seg.

Av
LARS REKAA

Bonden mente kvaliteten på fôret hadde blitt for dårlig, og ville derfor ikke betale for jobben. Retten kom fram til at reklamasjon og krav om prisavslag var satt fram altfor sent til at kvalitetsspørsmålet kunne telle.

Det var Kristiansand tingrett ved tingrettsdommer Knut Otterbech som behandlet saken. Dommen falt på onsdag. Traktoregg-saken er tidligere behandlet av forliksrådet i Åseral, som avsa dom for at kravet om prisavslag ikke kan tas til følge.

Regningen økte

Etter dommen i tingretten, må saksøkeren, bonde Harry Eikild betale den opprinnelige regningen pluss purreomkostninger fra Åseral Maskinservice på drøyt 41.000 kroner, samt omkostninger fra forliksrådet, til sammen kr. 46.600,50. I tillegg må han betale saksøktens omkostninger i tingretten på 5160 kroner.

Rundballepressingen

foregikk 7. og 8. juli 2010. Bonden hevder at maskinfirmaet burde ha latt gresset tørke et par dager før det ble pakket inn i plast. Firmaet har på sin side hevdet at gresset ble presset umiddelbart etter slåtten fordi bonden selv ønsket det slik.

Dersom rundballene presses uten at gresset får tørke, er det fare for at fôret forringes. Det kan også mugne.

Sen klage

Til tross for at han var misfornøyd med traktoreggene fra førsteslåtten, engasjerte bonden det samme firmaet til å presse rundballer etter andreslåtten. Regningen for dette arbeidet ble gjort opp til tiden.

Regningen for den omstridte pressingen ble sendt 23. juli 2010, med betalingsfrist satt til 23. august. Det ble purret på regningen 30. november og 15. desember. Først 26. desember 2010 ble det klaget skriftlig på regningen.

Eikild har imidlertid forklart at han flere ganger hadde forsøkt å komme i kontakt med Åseral Maskinservice for å klage, uten at dette hadde lyktes.

I retten ble Eikild representert av advokat Kjetil Sørensen, mens Åseral Maskinservice ble representert av advokat Sverre Bragdø-Ellenes.